

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Kommissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 3. Zettortdeenâ 17tâ Janwar 1824.

No N i h g e s.

Muhfu zeenigs schehligs Keifers fawâ augstâ dsimschanas deenâ (12tâ Dezember) dascheem leeleem Kungeem fawu labpatifschanu un schehlastibu parahdijis zaur to, ka winneem gohda sihmes eedewis un tohs augstakâ gohda weetâ pazehlis. Winsch arri muhfu zeenigam General-Gubernatora Kungam wehl augstaku gohdu eefsch Kreewu farra pulkeem peelizzis un to par leelaku Generali, ko wahziski General von der Infanterie fauz, pazehlis.

No Z e l g a w a s 9tâ Janwar.

Pee muhfu peezahm Basnizahm par isgahjuschu gaddu tappe kristiti 768 behrni, prohti 390 puifchi un 378 meitas, un nomirre 503 zilweki, prohti 262 wihrischku un 241 seewischku; ja wiffi mirruschi arri pateefi peerakstiti, tad 265 zilweki wairak buhtu peedsummuschi, ne kâ mirruschi. Gefsch laulibu sadewahs 215 pahri. Bet japeeminn irr, ka pee Zalgawas Unnes Basnizas leela Latweefchu kirspehle peederr un ka no teem 461 kristiteem fikkai 97 pee pilsata, bet 364 pee teem pagasteem, kas pee Unnes Basnizas turrabs, peederr. Starp teem kristiteem arri 2 schihdi, kas kristigu fizzlybu peenehmusch.

Zas nepastahwigs laiks un ta warren lehna seema mums daschas gruhthibas darra. Uppes, kas muhfu klastumâ warren beefas, jau pahri reiju pahrypluhduschas, un kad ta malka, ko Waldischana pilsatam sagahdajuffi, winna puß Leeluppes stahw, tad to ne warr uhdeni dehl rohkâs dabbuht, un daudseem jau leels malkas bads. Zas miglains, drehgns un fittigs laiks arri isperrina daschas flimnibas, itt ihpafchi lehzenes, ko arri maffeles fauz, Zalgawas kirspehle gan drihs pa wiffahm mahjahm atrohnamas.

No Engures esara.

Schis esars, kâ gan sinnams, Kursemmê tas leelakais. No siwin, ko sweijneeki no ta eemanto, rohdahs tihflôs: sandati, bresses, affari, fusch, raudini un pawiffam tee masee stintischi. Pehz ta esara leeluma ganna warretu ta sweija wairak auglu nest, bet tâ naw. Za waina no ta warr buht tas pulks uhdena, fur siwis warr isklichst, un tas masums sweijneeku. Tee lautini, kas ap esara mallahm dsihwo, wairak to juhvas sweiju kohp, zitteem arri lauku darbi jadsen, tâ ka par seemu, fur sweija stipraki tohp dsihwa, tik ar weenu paschu, retti ar diweem waddeem tohp sweijohts. Kad nu ta seema naw isdewiga, tad ta sweija wairak makfa, ne kâ eenes. Tee leeli waddi no simts un ir wairak affim, kurrus schepatt usaut ne warr, kad dauds laika makfa, un laudis no Kreewu semmes tohs jau gattawus atwedd, makfa ar wisfeem rikkeem 120 lihds 150 sudr. rubbulus. Za sweija ar tahdu leelu tihflu prassa leelu kauschu spehku; stipru wihru 8nu lihds 10tu pee wilfschanas irr waijaga, un tohs wiffu seemu usturreht un teem makfu doht, naw lehta leeta. Zapchz ta sweija tâ ne tohp dsihwa, kâ us tahdu leelu esaru ganna waijaga buhtu. Bet ni mums dauds zerribas irr, ka par gaddeem schis esars, kâ arri wifs tas widdus tur apfahrt labbaki taps nogohdahts. Zas zeenigs Engures mescha-kungs no Landenberg, kam kauschu labklahschana lohti firdi stahw, dohmajis un darbojees, to leelu uhdeni no esara nowilft, un us leelu juhru, kas ne tahlu esaram blakkam irr, nolaiht. Winsch talabbad ne ween runnajs, bet ir luhgschanas grahmatas pee semmes Waldischanahm noraidijis. Ir tudal pehrnâ gaddâ tappe weens wirsneeks no zeeniga General-Gubernatora Kunga, furra azzis allaschin nomohdâ senunes un kauschu labklahschanu wai-

roht, atsubthits, lai to uhdeni, fà ir to weetu, fur tas nolaischams pareisi ismekle. Tas irr padarrihts un mehš nu dohmajam, fa tà ne paliks, bet preezadamees gaidam, fa schi labba leeta pateesi taps isdarrita. Ra tahda nolaischana tam widdum par leelu labbumu buhtu, gan lehti noprohtams. Jo kad tas esars eefsch farwu leelu aprinki tiffai par weenu pufšwerstu masaf tohp, tad fawis ne warretu tif wiffai isklibst un tee sweijneeki ir ar masafeem tihkleem tabs warretu eemantohht. Bet dauds leelafus labbumus no schihs esara nolaischanas zeltohs. Wißapfahrt ta esara labs saflu widdus irr un labba teesa plawu; bet schihs plawas tohp itgaddus pawaffaràs un ruddendòs pee stipreem wehjeem lohti iskultas un isplohsitas, tà fà par gaddeem masakas un plahnakas tohp. Ja labbu dallu ta esara uhdena nolaištu, tad tas wairs newarretu notift. Tanni esara aprinki, fur nu uhdenš zauru gaddu weenumehr gull, par gaddeem labba sahle rastohs un plawas zeltohs, fas pateesi tas grunts no arraju kauschu labklauschanas. Te pee tabs no muhsu schehliga Keisera un Kunga teem Latweescheem eedohtas jaunàs brihwesfibas buhschanas lauschu ne truhktu, fas tè usmestohs un mahju weetinas ustaitohs. Wehl pee schihs esara nolaischanas tas leels labbums buhtu, fa mescha baggatiba nahktu klajumà un pee tahm warretu peetapt. Esara uhdens taggad meschus flapjus usturra un lohti muklamus, un schimni leelà meschà no ilgeem gaddeem pulks krittuschu kohku uskrahjuschees un wehl katrà gaddà krahjahs. Pee teem seemà sneega labbad, un ruddendòs dublu un uhdena labbad neweens ne warr peetapt, un schee krittuschi kohki buhtu pee pahrdohschanas pilfatòs lohti derrigi, un augstam Krohniim labbas eenahkschanas no mescha, un laiweneekeem fà ir zitteem labbas pelnischanas ganna rastohs, kad tif mesch faufaks taptu. Tapehz ikweens, fas tanni widdù dsihwo un to pahrsinna ar pateizibu atsihtu, kad ta zeeniga Engures meschakunga mihligs un labs padohms arri ahtri un labbi fektohs.

B — t.

Ne sinnamu dsehreenu ne buhs dsert.

Rahts muischà, pee Lehrpattes, wahtneekam

bij isškalloht buddeli, fas bes prappes us pagrabba lohgu stahweja. Te eefschà bij schfidrums, fo tas wihrs isdsehre un gahrdu atradde, bet ilgi ne bija, tad sahze wentees un brehft par leelahm sahpehm wehderà. Ganna wiffada palihdsiba winnam notiffe, bet wiß bij par welti, jo winnam tanni paschà waffarà ar leelahm sahpehm bij jamirst. — Lai ifkats pee winna nelaines mahzahs, ne kahdu ehbeenu jeb dsehreenu baudiht, pirms sinna, fas tas irr.

S t a h s.

Rahds Rehnisch, farru turredams, liffe weenu zeetu pilsfatu ar dischgabbaleem nikni apfchaudiht. No kalna warreja redseht, fa dasch brangs nams fagruè un pohstihš tappe. Weens Generalis to skattotees fazzija: Gan leela skahde par tif dauds jaukeem un dahргеem namneem! woi ne warretu tohs wairaf taupiht? — Rehnisch atfazzija: „Manna firbs wehl wairaf schehlojahs to zilweku labbad, fas pilsfatà irr, ne fa winnu nammu pehz,“ un liffe schauschamu apturreht. — 3.

Teefas fluddinaschanas.

Kad nahkoshà pawaffarà ta pilniga Wasnizas-teefa no 14ta lihds 26tu April taps turreta, tad tas scheitan no Kursenmes Wasnizas-teefas wiffaem tohp sinnamu darrihts. Jelgawas pilli 21mà Dezember 1823.

(S. W.)
(Nr. 1278.)

A. Zirckš, Kanzleris.
E. W. Elevogt, Siftehrs.

* * *

Us pawehleschamu tabs Keiserikas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr. tohp no Nerretas pagasta-teefas wiffi tee, kam kahdas prassischanas un mekleschanas pee tabs masas palikfuschas mantas ta eefsch Nerretas Sprislawan mahjahm mirruscha kalpa Zahn Zahn pateesi irr, jeb fas dohma fa effoht, scheitan tohp aizmati, lai wiffu wehslaki eefsch 2 mehnescheem no tabs scheit appafschà rakstitas deenas, prohti lihds 9tu Wewrar 1824, ar sawahm prassischanam woi paschi, woi zaur weetneeku atnahk un sawas teefas wehrà nem. Kad schis noliktš termins buhs aisgahjis, tad ne weens eefsch scho leetu wairs ne taps dsirdsehts. Nerretas pagasta-teefà 15tà Dezember 1823.

(S. W.) Damassan Zahn, pagasta-wezzakais.
(Nr. 28.) E. L. Grunwaldt, pagasta-teefas krichweris.

Uß pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Skrundes pagasta=teefas wiffi parradu deweji ta no sawahm mahjahm islikta Wehrnu muifchas fainneeka Krektu Indrikis, par kurra mantu konkurse zaur schihs deenas spreedumu spreesa, ußaizinati, pee saudefchanas sawas teefas eeksch 2 mehnescheem, prohti lihds 20to Bewrar nahkoscha 1824ta gadda, kas par to weenigu un isflehsamun terminu irr nolikta, ar sawahm prassifchanahm un skaidrahm parahdischanahm woi paschi, woi zaur weetneeku, ka irr wehlehts, pee schihs teefas isteiktees.

Skrundes pagasta=teefa 20ta Dezembera deena 1823scha gadda. 3

Steppin Jurris, pagasta=wezzakais.

C. Szonn, pagasta=teefas ffrihweris.

Uß pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Wezzas muifchas pagasta=teefas wiffi parradu deweji ta us augstakas teefas pawehleschanu islikta fainneeka Kalne Gailiht Jahna, par kurra mantu zaur spreeschanu schihs pagasta=teefas, pehz ta 493scha S. wiffaugstaki apstiprinatu littumu par Kursennes semneekem, konkurse irr likta, zaur scho teefas fluddinaschanu un safaulschanu aizinati, pee saudefchanas sawas prassifchanas lihds 12to Bewrar nahkoscha mehnescha deenu, kas par to weenigu isflehschanas terminu irr tappis nolikts, pee schihs pagasta=teefas woi paschi, woi zaur weetneekem, kur tahdi peenenmami, peeteizahs.

Wezzas muifchas pagasta=teefa 7ta Dezember 1823. 2

Wilbe Willum, pagasta=teefas wezzakais.

C. J. Harff, pagasta=teefas ffrihweris.

Uß pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Ehdohles pagasta=teefas wiffi parradu deweji ta Wandfambur fainneeka Pehtera, par kurra mantu konkurse spreesa, aizinati, pee saudefchanas sawas teefas lihds to 1mo Bewrar schi gadda, kas par to weenigu isflehschanas terminu nolikts, ar sawahm prassifchanahm un parahdischanahm preeksch teefas sanahft, tad sagaidiht, fo teefa nospreedihs. Ehdohles pagastu=teefa 2tra Janwar 1824. 1

Erman Nahting, teefas preekschneeks.

C. Friedrichsberg, pagasta=teefas ffrihweris.

Uß pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Arisch muifchas pagasta=teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas jeb zittas kahdas mellefchanas pee ta Arisch muifchas fainneeka Ruschu

Jannis, kursch sawas mahjas pats atdewis irr, un par kurra mantu zaur schihs teefas spreedumu konkurse spreesa irr, ußaizinati, pee saudefchanas sawas prassifchanas un teefas, eeksch diwi mehnescheem, prohti lihds to 23scho Bewrar, nahkoscha 1824ta gadda, kas par to weenigu un isflehsamun terminu nolikts irr, ar sawahm prassifchanahm jeb teefahm, woi paschi, woi zaur weetneekem, kur tahdi wehleti irr, pee schihs teefas meldetees, sawas mellefchanas peetizzigi peerahdiht un teefas spreedumu no-gaidiht.

Arisch muifchas pagasta=teefa 29ta Dezember 1823.

Arisch Jehkop, pagasta=wezzakais.

Johne Anfs, peefschdetais.

C. H. Schwenkner, pagasta=teefas ffrihweris.

No Leelas=Cezawas pagasta=teefas wiffi tee, kam taisnas prassifchanas pee Leelas=Cezawas fainneeka Gausche Anfs, kas ar nahwi nogahjis, ar scho teefas fluddinaschanu un safaulschanu tohp aizinati, lai lihds 22tru Bewrar 1824 pee schihs pagasta=teefas teizahs. Leelas=Cezawas pagasta=teefa, tannu 14ta Dezember 1823. 1

Krische Auning, pagasta=teefas peefschdetais.

L. Faber, pagasta=teefas ffrihweris.

Kad pee Kalna muifchas pagasta=teefas ta atraitne fainneeze Stangu Anlihs to atstahdu mantu winna preeksch gaddeem nomirruscha wihra fainneeka un waggara Stangu Sandera saweem behrneem ischirt gribb, tad tohp no schihs teefas tee dehli ta nomirruscha, Friedrichs un Karl Ferdinants, eeksch starpas no 5 neddelahm, prohti tannu 25ta Janwara mehnescha deena 1824ta gadda schihs wajadfibas dehl pee Kalna muifchas pagasta=teefas aizinati, jeb paschi, jeb zaur weetneekem scheid peeteiktees. Kalna muifchas pagasta=teefa 21ma Dezember mehnescha 1823scha gadda. 1

(C. W.) Pohgu Indrik, pagasta=teefas preekschdetais.

(Nr. 26.) Karl Moriz, pagasta=teefas ffrihweris.

Lee, kam laut kahdas taisnas prassifchanas pee tahs 3scha August schi gadda no schi pagasta aibbeguschas, pee Kalkunes draudses peederrigas un lihds schim naw pahrnahkuschas Rasche Gedreit Stahsa meitas irr, no schihs pagasta=teefas schaitan tohp aizinati, lai 23scha Bewrar 1824 sche ar sawahm prassifchanahm un parahdischanahm peeteizahs, tannu pascha deena, ja ta augscham peeminnetta meita ne pahrnahktu, winnas pakkat pamestas leetas pehz maksafchanas to jau peeteiktu parradu, un kas warr buht wehl pehz teefas no winnas warretu prassift, pee schihs pagasta=teefas teem, kas wiffu wairaf

Fohla, taps pahrdohdas. Kalkunes pagasta=teefa
22trä Dezember 1823. 3

(S. 28.) Dedel Kriftop, pagasta=wezzakais.
(Nr. 23.) Pet. Brachmann, par laiku pagasta=
teefas ffrihweris.

Wiffi mantineeki tahs meitas Lawises, kas Lasch=
uppes muischâ 20tâ Oktober schi gadda nomirruft,
un kas appalsch Tschutschu muischas (Debelgunde),
Dohbeles kirspehle dsimmusi, scheitan tohp aizinati,
lai weena gadda un feschu neddelu starpâ pee Lasch=
uppes pagasta=teefas ar taisnahm parahdischanahm
peeteizahs un to masu palikfuschu mantu pretti nem.
Laschuppê 12tâ Dezember 1823. 2

Fedor Ruchmann, pagasta=wezzakais.
F. Jaegermann, pagasta=teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam pahs firgâ no widdischliga augu=
ma, 8nu gaddu wezz, peederr, kas 10tâ November
schi gadda us Laukeffes Gribhweychu frohgu laukeem
irr tappis atrasts, scheitan tohp aizinati, lai eeksch
6schahm neddelahm no tahs appalsch rakstias deenas
pee Laukeffes pagasta=teefas peeteizahs, un kad
buhâ makfajuschu, kas schi firga labbad isdohds, tad
lai to pretti nem. Laukeffe 6tâ Dezember 1823. 1

Augustin Garfay, pagasta=wezzakais.
F. Jaegermann, pagasta=teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Us to Kungu muischu Nenges muischu us Jah=
neem 1824 trihs frohgi ar dahrssem, plawahm un
arramu semmi us arrenti irr isdohdami. Tapatt
arridsan ittin smalkas linnu dsihjas un pluhktas sohsu
spalwes tulihd taggad dabujamas. Tapatt arri irr
weens dahrsneeks, kas deenestu gribb dabuhht. Par
to arrenti un to maksu warr dabuhht sinnaht pee
Nenges muischas pollizes. 2

Par nahkofscheem Jahneem 1824 irr eeksch Uppes
muischu ta mohderefchana us arrenti dabujama, un
us to pee Uppes muischu peederramu lohpu muischu
Widdus muischu weens waggare, tã arri eeksch Merz=
mehnescha eeksch Uppes muischu Stallmeisters wai=
jadfigs. Zeem, kam labbas parahdischanas, un
tahs mohderefchanas dehl ustizzigas galwofchanas
usrahdiht irr, warr sewi eeksch Euschu muischu pee
tahs muischas waldifchanas meldetees. 2

Us to Kungu muischu Leelu Switteni, Dauffes
aprinki un Meschohtnes kirspehli, zitti frohgi ar sem=
mi un bes semmes us arrenti nahkofschos Jahnds 1824
irr dabujami. Tee kas winnus gribbetu us arrenti
nemt, scheitan tohp aizinati, lai tanni peeminnetã
muischã peeteizahs, ka warretu to weetu buhschãnu
ismelleht un dabuhht sinnaht, tã us arrenti tohp
isdohhti. Leelas Swittenes Dipudentakungs Heise
wiffu peenahkamu sinnu par scheem frohgeem dohd. 1

Naudas, Labbibas un Prezzu firgus us plazzi. Rihgê tanni 14tã Janwar 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 75 Kap. Papihru naudas geldeja	1	—	1 Pohds kannepu . . . . . tappe maksahs ar	—	85
5 — Papihru naudas	1	33	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jauns Dahlberis	—	—	1 — sliktakas surtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu . . . . . tappe maksahs ar	1	20	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	75	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	85	1 — sweesta	2	20
1 — meeschu = putrainu — —	1	30	1 muzza silku, preeschu muzzã — —	5	—
1 — ausu	—	75	1 — wihfchnu muzzã — —	5	25
1 — kweeschu = miltu	2	10	1 — farkanas fahls	7	50
1 — b. deletu rudsu = miltu — —	1	70	1 — rupjas leddainas fahls — —	6	75
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	15	1 — rupjas baltas fahls — —	6	50
1 — sirnu	1	50	1 — smalkas fahls	5	25
1 — linnu = sehklas	2	50	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un		
1 — kannepu = sehklas	1	30	Barra nauda stahw ar papihres naudã weenã		
1 — kimmenu	3	50	maksã.		

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civilobervverwaltung der Ostseeprovinzen: S. D. Braunschweig, Censor.
No. 20.